

Förordning om stöd för inre säkerhet 2028–2034

Justitiedepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 542

Celexnummer 52025PC0542

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av stöd för inre säkerhet för perioden 2028 till 2034

Sammanfattning

Unionens stöd för inre säkerhet är en del av EU:s bredare fondstruktur för perioden 2028–2034 och bygger vidare på nuvarande program. Stödet syftar till att stärka EU:s och medlemsstaternas kapacitet att förebygga och bekämpa allvarlig och organiserad brottslighet, terrorism, våldsbejakande extremism, cyberbrott, sexuella övergrepp mot barn, hybridhot samt skydd av medborgare och offentliga platser. Stödet ska även främja resiliens hos kritisk infrastruktur mot fientliga handlingar, informationsutbyte mellan behöriga myndigheter, EU-organ och i vissa fall tredje länder samt operativt polisiärt samarbete mellan medlemsstaterna. Den föreslagna budgeten för aktuellt stöd uppgår till cirka 6,8 miljarder euro, vilket är en dryg tredubbling jämfört med nuvarande fond och ska fördelas till medlemsstaterna

enligt en angiven fördelningsnyckel respektive hanteras av kommissionen vad avser vissa särskilda åtgärder.

Regeringen prioriterar inre säkerhet och välkomnar därför att stöd lämnas för detta även i EU:s budgetram för 2028–2034. Regeringen välkomnar också kommissionens ambition att förenkla förvaltningen av medlen och öka flexibiliteten. Det behövs dock ytterligare information och analys för att avgöra om kommissionens förslag faktiskt uppnår det målet.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen gjorde i sina politiska riktlinjer för 2024–2029 ett åtagande att skapa ett säkrare och tryggare Europa. Detta åtagande följdes den 1 april 2025 upp med antagandet av strategin ProtectEU, som utgör en övergripande ram för att stärka den inre säkerheten i EU. Kommissionens förslag om stöd för inre säkerhet utgör inte minst en del av genomförandet av denna strategi.

I sitt förslag till EU:s fleråriga budgetram (MFF) för 2028–2034 presenterar kommissionen en ny struktur där flera politikområden och fonder samlas under bredare utgiftsrubriker. Syftet med denna förändring är att förenkla administrationen och skapa en ökad flexibilitet, men också att ge en tydlig signal att integrera säkerhetsfrågorna i andra områden. Den första utgiftsrubriken

föreslås i huvudsak bestå av en ny fond som regleras av förslaget till förordning (EU) [...] om inrättandet av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk, landsbygd, fiske, maritima frågor, välstånd och säkerhet, nedan kallad ramförordningen (se faktrapomemoria 2025/26:FPM10). Ramförordningen består av två huvuddelar: ett regelverk för den nationella och regionala partnerskapsplan (NRPP) som varje medlemsstat ska upprätta och ett regelverk för en EU-facilitet. Det aktuella förslaget, som presenterades den 16 juli 2025 omfattas av den första utgiftsrubriken och utgör ett sektorsspecifikt regelverk för den föreslagna ramförordningen för den nya fonden.

1.2 Förslagets innehåll

Allmänt

Förslaget om stöd för inre säkerhet bygger vidare på nuvarande program och fokuserar på att möta utmaningar som ökade hot från organiserad brottslighet, terrorism, hybridhot, cyberattacker och desinformation. Stödet syftar till att stärka EU:s och medlemsstaternas kapacitet att förebygga och bekämpa allvarlig och organiserad brottslighet, terrorism, våldsbejakande extremism, cyberbrott, sexuella övergrepp mot barn, hybridhot samt skydd av medborgare och offentliga platser. Stödet ska även främja resiliens hos kritisk infrastruktur mot fientliga handlingar, informationsutbyte mellan behöriga myndigheter, EU-organ och i

vissa fall tredje länder samt operativt polisiärt samarbete mellan medlemsstaterna.

EU:s säkerhetshot är gränsöverskridande och kräver därför ett samordnat svar på unionsnivå. Förslaget betonar behovet av samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter, EU-organ (som Europol, Frontex, eu-LISA m.fl.) och civilsamhället, samt vikten av att integrera säkerhetsaspekter i all EU-politik, inklusive den externa dimensionen.

Nuvarande fond har varit effektiv, men haft en hög administrativ börda. Det nya förslaget innehåller därför åtgärder för att förenkla genomförandet och öka flexibiliteten. Detta ska kunna uppnås genom bland annat de horisontella regler som framgår av ramförordningen.

Stödets budget föreslås bli cirka 6,8 miljarder euro i löpande priser, vilket är en väsentlig ökning jämfört med innevarande period. Medel ska fördelas till medlemsstaterna enligt den fördelningsnyckel som beskrivs i förslaget till ny ramförordning respektive hanteras av kommissionen vad avser vissa särskilda åtgärder. Medlemsstaterna ska årligen återrapporera till kommissionen hur medlen har använts samt vilka projekt som genomförts och planeras. Medel inom stödet ska även fördelas genom den EU-facilitet som föreslås inrättas.

Stödet ska enligt förslaget administreras genom tre huvudsakliga förvaltningsformer.

- Delad förvaltning: Medlemsstaterna ansvarar för genomförandet via sina nationella och regionala partnerskapsplaner.
- Direkt förvaltning: Genom förslaget till ny EU-facilitet ansvarar kommissionen direkt för vissa åtgärder, särskilt de som kräver snabb respons eller har högt EU-mervärde.
- Indirekt förvaltning: EU-organ och byråer (t.ex. Frontex) får särskilda uppdrag och finansiering.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förordning (2021:846) om förvaltning av fonden för inre säkerhet och instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik beskriver bland annat vilka myndigheter som är ansvariga och hur ärenden ska handläggas. Polismyndigheten får därutöver utfärda föreskrifter för verkställandet av denna förordning. Dessa regler kommer att behöva ses över till följd av antagandet av en ny EU-förordning och omfattningen av ändringarna kommer inte minst bero på EU-förordningens regler gällande förvaltningen.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Utgifterna för stödet för inre säkerhet för kommande budgetperiod, 2028–2034, föreslås uppgå till 6 843 miljoner euro i löpande priser. Programstrukturen för åren 2021–2027 överensstämmer inte med

den föreslagna programstrukturen för åren 2028–2034 och det saknas för närvarande fullständiga uppgifter om utgifterna för stödet för inre säkerhet i fasta priser. Det är därför svårt att göra direkta jämförelser mellan perioderna.

Kommissionens förslag till stödet för inre säkerhet motsvarar cirka 0,3 procent av den föreslagna totala budgetramen inklusive specialinstrument för 2028–2032. Förslaget skulle motsvara cirka 300 miljoner SEK i årlig EU-avgift, baserat på en total prognosticerad genomsnittlig svensk EU-avgift för nästa programperiod om cirka 102 800 miljoner SEK per år (se faktapromemoria 2025/26:FPM3).

Medel ska fördelas till medlemsstaterna enligt den fördelningsnyckel som beskrivs i förslaget till ny ramförordning för den föreslagna nya fonden. Medel inom stödet ska även fördelas genom den EU-facilitet som föreslås inrättas. Även den nationella medfinansieringsnivån beskrivs i förslaget till ramförordning och föreslås öka till 40–60 %, i innevarande period är medfinansieringsnivån 0–25% för stöden inom det berörda området.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens ståndpunkter avseende övergripande principer för den fleråriga budgetramen och dess storlek, inklusive för enskilda fonder och program, behandlas i faktapromemoria 2025/26:FPM3.

Regeringen prioriterar inre säkerhet och välkomnar därför att stöd lämnas för detta även i EU:s budgetram för 2028–2034. Regeringen välkomnar särskilt angreppssättet att integrera säkerhetsaspekter i all EU-politik för att stärka medlemsstaternas och EU:s förmåga att garantera säkerheten för sina medborgare. Kraftfulla och hållbara åtgärder behövs för att stärka den inre säkerheten och möta hoten från ett förändrat säkerhetspolitiskt läge och ett föränderligt geopolitiskt landskap. Regeringen välkomnar i synnerhet föreslagna satsningar på att bekämpa gränsöverskridande organiserad brottslighet. Den offensiv mot den organiserade brottsligheten som genomförs i Sverige behöver även motsvaras av en ambitionsökning inom EU. Medlemsländerna måste gemensamt se till att det finns förutsättningar för att tillsammans bekämpa organiserad brottslighet, terrorism och radikalisering. Regeringen välkomnar också kommissionens ambition att förenkla förvaltningen av medlen och öka flexibiliteten. Det behövs dock ytterligare information och analys för att avgöra om kommissionens förslag faktiskt uppnår det målet.

Det behövs vidare klargöranden kring utformningen av kraven för medfinansiering. Strikta krav på nationell medfinansiering av EU-medel är en viktig princip för att värna nationellt och regionalt ägarskap och bidrar till ett effektivt genomförande. Regeringen bedömer att det kan bli svårt att avgöra vilken region och därav nivå av medfinansiering som ska gälla för nationella projekt. Regeringen verkar för att projekt som har ett nationellt fokus särskilt beaktas i frågan om medfinansiering.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu okända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu okända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget har ännu inte remitterats.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget är artiklarna 82(1), 84 och 87(2) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, FEUF.

Beslut fattas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet, med kvalificerad majoritet i rådet och med Europaparlamentet som medbeslutande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen gör följande bedömning avseende subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Säkerhetshoten är gränsöverskridande till sin natur och kan inte hanteras effektivt av enskilda medlemsstater. Unionens stöd skapar mervärde genom att främja en gemensam strategi vid genomförandet av EU:s regelverk och standarder. Det möjliggör samordning och informationsutbyte mellan medlemsstaterna i frågor som rör gränsöverskridande brottslighet, terrorism, cyberbrott och andra säkerhetshot.

Kommissionen menar också att förslaget håller sig inom ramarna för vad som är nödvändigt för att uppnå målen i avdelning V i EU-fördraget om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Åtgärderna är proportionerliga i förhållande till de identifierade säkerhetsutmaningarna.

Regeringen delar kommissionens bedömning.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget förutses diskuteras i en ad hoc-grupp för finansiella instrument på det rättsliga och inrikes området och ett första möte är planerat till den 2 september.

4.2 Fackuttryck och termer

Förslaget till ramförordning: COM (2025) 565 Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing the European Fund for economic, social and territorial cohesion, agriculture and rural, fisheries and maritime, prosperity and security for the period 2028-2034 and amending Regulation (EU) 2023/955 and Regulation (EU, Euratom) 2024/2509